

התמודדות מול מפגעים בריאותיים וסביבתיים

תכנית עבודה 2017

פתח דבר

תושבים יקרים,

במסגרת פעילות ארוכה של עיריית כפר סבא אל מול האתגרים הסביבתיים באזורנו ובראשם מפגעי זיהום האוויר, גיבשנו תכנית פעילות מנחה ומקיפה להתמודדות שוטפת עם הנושא.

בנוסף, במסגרת פעילות עיריית כפר סבא מול כל הגורמים הממשלתיים וגורמי האכיפה הרלוונטיים מונה פרויקטור שתפקידו לרכז ולהוביל את הנושאים שיובאו להלן לפניכם.

בברכה,

צביקה צרפתי

מ"מ ראש העיר

רקע - כללי

- מזה תקופה ארוכה תושבי השכונות המזרחיות בכפר סבא סובלים ממפגעי עשן וריחות חריפים
- מפגעים אלו מופיעים תדיר, פוגעים באיכות החיים של התושבים ואף מעוררים חשש לפגיעה בבריאותם
- קיימים מספר מקורות למפגעים: שריפות פסולת (חקלאית, תעשייתית וביתית), ריסוסים חקלאיים, מט"ש העולה על גדותיו, מפעלים תעשייתיים ברחבי העיר ועוד
- עד כה פעלו עיריית כפר סבא וועד הפעולה של תושבי כפר סבא אל מול מספר רשויות וגורמים אזוריים וארציים רלוונטיים על מנת להתמודד עם המפגעים

רקע – חלוקת מפגעים

1. שריפות פסולת לא חוקיות – הן בשטח ישראל (כולל בשטח כפר סבא) והן בשטח הרשות הפלסטינאית
2. ריסוסים חקלאיים
3. ריח לולים ממושבים סמוכים
4. מט"ש דרום השרון המזרחי (ניר אליהו) העולה על גדותיו
5. הזרמת שפכים מן הרשות אל עבר נחל קנה
6. גורמים נוספים בלתי מזוהים - חשד להשפעות סביבתיות של חברת "טבע" וגורמים תעשייתיים אחרים
7. מפגע פוטנציאלי - הקמת שתי תחנות כוח מבוססות גז באזור כפר סבא ("מפגש השלום" וצור נתן)

רקע – עיקר הפעולות שנעשו

- עבודה שוטפת מול המשרד להגנת הסביבה והיחידה הסביבתית, אשר באה לידי ביטוי בחליפת מכתבים ומיילים, פגישות, סיורים וכן פתיחת דיווחים שוטפים אודות מפגעים (הן על ידי תושבים והן על ידי העירייה)
- דיגומים סביבתיים של מפעל "טבע" בכפר סבא הן על ידי המשרד להגנת הסביבה והן על ידי תאגיד הביוב עבור העירייה וזאת כבדיקות פתע וכן בבדיקות מתואמות
- דיגומים באמצעות מכלי "קניסטרים" שהופקדו בידי התושבים לדיגום האוויר
- מוקמה תחנת ניטור אויר ליד מפעל טבע בכפר סבא

ניתוח S.W.O.T

(חוזקות, חולשות, איומים והזדמנויות)

חוזקות

- גודלה, חוזקה ומעמדה של כפר סבא והשפעתה באזור
- הקצאת משאבים מטעם העירייה
- ידע צבור אודות המפגעים ומקורותיהם
- ועד פעולה מסור ומעורב של התושבים
- לובי משמעותי וחוצה מפלגות של חברי כנסת
- הירתמות של מספר ערים ומועצות באזור נגד המפגע

S.W.O.T

חולשות

- אחלת יד של הרשויות בנושא אכיפה סביבתית – מחסור בתקנים, זמינות, סמכות
- היעדר שליטה על מפגעים שמקורם מחוץ לשטחה המוניציפלי של העיר
- היעדר תשתית רגולטורית מספקת לביצוע אכיפה אפקטיבית
- יכולות ניטור חזיהוי מוגבלות של מקורות המפגעים
- היעדר רצף טריטוריאלי של איגוד ערים המשולש הדרומי

S.W.O.T

איומים

- חוסר שיתוף פעולה וסנכרון מספק בין הגורמים השונים האמונים על הנושא
- התגברות עוצמת ותדירות המפגעים
- קושי ביצירת עניין לציבור הרחב (מעבר לתושבים הסובלים ישירות ובמודע מן המפגע)
- חילופי בעלי תפקידים בגופים השונים

S.W.O.T

הזדמנויות

- עליה במודעות לסכנה שבמפגעי ריח ועשן
- שיתוף פעולה אזורי
- פרויקט האשכולות של משרד הפנים – חבירה לאשכול איכות סביבה
- יכולות אכיפה תצפית ובקרה באמצעות מערכות עיר חכמה שמותקנות בימים אלו בכפר סבא
- הפעלת היחידה הסביבתית האזורית בצורה יותר תכליתית

חזון

כפר סבא תהיה עיר מובילה בטיפול במפגעי
איכות הסביבה ובכך תאפשר לתושביה ליהנות מאויר
נקי וליהנות מאיכות חיים גבוהה

מטרה

צמצום לכדי מינימום של מקורות זיהום האוויר
הנמצאים בתחום ההשפעה על תושבי כפר סבא

אסטרטגיה

יעדים ותוצאות מפתח

יעד מס' 1: טיפול בריח ביוב

תוצאות מפתח:

- א- יצירת לחץ להקדמת סיום העבודות במט"ש דרום השרון
- ב- הפעלת פתרונות ביניים לצמצום מפגע הריחות עד להשלמת עבודות הבנייה
- ג- ייזום ביקורי פתע, יום ולילה (כולל סופי שבוע), למפעלים חשודים
- ד- הפעלת "פלגי השרון" בניטור שוטף וטיפול בשוחות ביוב פתוחות
- ה- שטיפת קווי ביוב על פי הצורך

יעדים ותוצאות מפתח

יעד מס' 2: צמצום זיהום אוויר תעשייתי

תוצאות מפתח:

- א- דיגום סביבתי על ידי חברה חיצונית
- ב- ניטור ארובות במפעל "טבע"
- ג- וידוא השלמת פערים של "טבע" שעלו מן הסיוור האחרון
- ד- דיגומים שוטפים לשפכי מפעל "טבע"

יעדים ותוצאות מפתח

יעד מס' 3: מיגור זיהום אוויר מריסוסים חקלאיים

תוצאות מפתח:

- א- בחינת הצבת שבשבות לאינדיקציה בדבר היעדר רוח
- ב- הגעה להבנות מול חקלאים בדבר פרקטיקת ריסוס מתחשבת
- ג- בחינת שינוי החוק בנוגע לכיווני הרוח בזמן ריסוסים
- ד- קידום פרויקט חקלאות אורגנית – פרויקט "אפונים"
- ה- הפעלת גורמי האכיפה כפועל יוצא מדיווחים למוקד
- ו- מעקב אחר קנסות ואכיפה
- ז- יצירת שיתוף פעולה עם מועצה אזורית דרום השרון

יעדים ותוצאות מפתח

יעד מס' 4: צמצום מפגעי שריפות למינימום – בתוך הקו הירוק

תוצאות מפתח:

- א- פעילות להגברת כוח האדם של גורמי האכיפה (המשטרה הירוקה, משטרת ישראל, איגודי ערים לאיכות סביבה, רשויות מקומיות ויחידת פיצו"ח)
- ב- דיווח ישיר לגורמי האכיפה במקביל לדיווח למוקד
- ג- מתן קנסות על ידי גורמי האכיפה
- ד- קידום תיקוני חקיקה להגברת סמכויות האכיפה בעת איתור שריפת פסולת
- ה- הקמת ממשק בין המשרד להגנת הסביבה לבין רשות הכיבוי וההצלה
- ו- לצד אכיפת הסנקציות יש ליצור הידברות עם גופים המעורבים בהדלקת השריפות על מנת לבחון מענה חלופי
- ז- תשתית פיקוח ואכיפה ובכלל זה באמצעות מצלמות באזור כס 50 ובאזורים נוספים המועדים לפורענות

יעדים ותוצאות מפתח

יעד מס' 5: מיגור מפגעי שריפות – מחוץ לקו הירוק

תוצאות מפתח:

- א- יצירת קשרי עבודה שוטפים עם קמ"ט איכות הסביבה
- ב- דרישה לאכיפה וטיפול אפקטיבי אל מול הפרות הסכמים והפרות של אמנות בינ"ל
- ג- איתור מקורות בעירה באמצעות רחפנים או כלי תצפית אחרים לרבות מצלמות שברשות העירייה

יעדים ותוצאות מפתח

יעד מס' 6: התנגדות להקמת תחנת הכוח "מפגש השלום"

תוצאות מפתח:

- א- איתורי בעלי הקרקע, ההיסטוריה שלה וייעודה
- ב- קבלת כל האישורים מהחברה היזמית ריינדיר אנרגיה בע"מ
- ג- ביצוע תסקיר סביבתי מקדים
- ד- חבירה ליישובים הרלוונטיים (נווה ימין, שדה חמד, ג'לג'וליה ועוד)
- ה- הגשת התנגדות בות"ל
- ו- העלאת מודעות תקשורתית ואזורית
- ז- הנעת מאבק ציבורי משותף

יעדים ותוצאות מפתח

יעד מס' 7: התנגדות להקמת תחנת הכוח "צור נתן"

תוצאות מפתח:

- א- חבירה להתנגדות בכוכב יאיר וצור יצחק
- ב- קבלת כל האישורים מהחברה היזמית אדלטק אנרגיה ותשתיות בע"מ
- ג- ביצוע תסקיר סביבתי מקדים
- ד- הגשת התנגדות בות"ל
- ה- העלאת מודעות תקשורתית ואזורית
- ו- הנעת מאבק ציבורי משותף

יעדים ותוצאות מפתח

יעד מס' 8: מיגור ריח לולים

תוצאות מפתח:

- א- וידוא כי הלולים של מושב צופית עומדים בתקני משרד החקלאות
- ב- איתור חריגות מנהלים ומתקינה בנושא זבל ופגרי עופות
- ג- עידוד בעלי הלולים לרכוש מכשור המחליף הטמנת פגרי עופות באמצעות שימוש במענק (40%) הקיים במשרד החקלאות לטובת הנושא

יעדים ותוצאות מפתח

יעד מס' 9: שקיפות ועבודה משותפת

תוצאות מפתח:

- א- ריכוז כלל החומרים השונים הנוגעים לנושא באתר האינטרנט העירוני בצורה מאורגנת על פי נושאים
- ב- קבלת מיפוי מפגעים משלים מן התושבים הפעילים במאבק
- ג- מפגשים שוטפים בין התושבים להנהלת העירייה
- ד- עדכון שבועי בקבוצת מדיה חברתית
- ה- שימוש מושכל באמצעי התקשורת